

Gazdasági együttműködések Tolna megyében

Tennivalók a Tolna megyei gazdasági együttműködések jobbításáért

Készült a Tolna Megyei Önkormányzat megbízásából

Projektvezető:

Szepesi Balázs

A munkában közreműködött:

Barta Márton

Fazekas Gergely

Rési Kata

Budapest
2014. október 30.

A használható tudásért”

HÉTFA Kutatóintézet és Elemző Központ

H-1051 Budapest Október 6. utca 19. IV/2

E-mail: info@hetfa.hu

Tel.: +36-30/730-6668

Fax.: +36-1 /700-2257

www.hetfa.hu

CSELEKVÉSI TERV

ÁTLAGOS TELJESÍTMÉNY, SZŰK MOZGÁSTÉR

Tolna megyében az ország hozzáadott értékének 1,7 százaléka keletkezik. Az egy főre jutó GDP az országos átlag 75 %-a. 85 ezer ember gazdaságilag aktív, ennek picivel több, mint fele alkalmazott öt főnél nagyobb szervezeteknél. Megyénk teljesítménye a vidéki megyék között átlagosnak tekinthető, azonban a gazdaság mozgástere szűk, a továbblépés lehetőségei korlátozottak. Beruházókat vonzó környezet megteremtésére, az értékteremtési láncon belüli feljebb jutást lehetővé tévő együttműködésekre van szükség a gazdasági teljesítmény javítása érdekében.

SAJÁTOSÁGAINK: ERŐMŰ, FELDOLGOZÓIPAR, MEZŐGAZDASÁGHOZ KÖTŐDŐ TEVÉKENYSÉGEK

Az atomerőmű hozzáadott értéke, a feldolgozóipar foglalkoztatási szerepe, a mezőgazdaság jövedelemtermelő képessége és az agrárvonatkozású kereskedelem határozza meg Tolna megye gazdasági arcélét. Az atomerőmű a megyei hozzáadott érték több mint ötödét termeli meg, a megyében dolgozók 7-8 %-ának ad munkát. A mezőgazdaság és a feldolgozóipar a megyei GDP hatodát-hatodát állítja elő, az építőipar a megyei GDP huszadát. A feldolgozóipar 10.000 embert foglalkoztat, a mezőgazdaság és az építőipar területén alkalmazottak száma 2500, illetve 2900 fő körül mozog. A szolgáltatások területén a magánszféra körülbelül 10.000 ezer embert alkalmaz, a helyi piaci igények kiszolgálása mellett az agráriumhoz tartozó kereskedelmi cégek a meghatározóak a szektorban.

A FELDOLGOZÓIPAR A MEGHATÁROZÓ FOGLALKOZTATÓ

A feldolgozóipari cégeknél dolgozik a versenyszféra alkalmazottainak harmada. A szektor hozzáadott értékének harmadát az élelmiszeripar teszi ki. 20-20 százalékos súlya van a textil-, ruha- és bőriparnak, illetve a villamosberendezés-gyártásának, a negyedik legnagyobb ágazat a fémalapanyag-, fémfeldolgozási termék gyártása – ennek részesedése 15 százalék a megye termeléséből. Az élelmiszeripar termékei 16 százalékát adja el külföldön, a másik három meghatározó szektor exportja meghaladja a 80 százalékot. A legnagyobb foglalkoztató a textilipar 2000 alkalmazottal, ezt követi a fémalapanyag-gyártás, fémfeldolgozás 1350 alkalmazottal. A villamosberendezés-gyártás 1100, az élelmiszeripar 1000 embert alkalmaz.

KIS STRATÉGIAI MOZGÁSTÉR A FELDOLGOZÓIPAR JELENTŐS RÉSZÉN

Tolna megye feldolgozóiparát a beszállító cégek és a bér munkában termelő üzemek határozzák meg. Saját márkával rendelkező termékeket szinte csak az élelmiszeripar (tejipar, borászat) állít elő. (Ebből következik, hogy az élelmiszeripar egy főre jutó termelési értéke 2,5-szerese a feldolgozóipari átlagnak). Stratégiai cselekvési tere lényegében csak ezeknek a vállalkozásoknak van, a többi üzem nemzetközi beszállítói láncok részeként működik. A vevőjüktől való függés és az intenzív piaci verseny profitjukat alacsonyan tartja, ezért ezen cégek növekedési potenciálja alacsony. A finanszírozás, a nyersanyag és a technológia legtöbbször a vevőkkel kialakult kapcsolatokon áll rendelkezésükre. Számukra a továbblépést a vevői függés oldása vagy a hozzáadott érték növelése jelenthetne, az ez irányba történő elmozdulás azonban az esetek többségében nem felvállalható kockázatot jelent.

AZ IPAR PERSPEKTÍVÁJÁT AZ ATOMERŐMŰ BŐVÍTÉSE, AZ ÉLELMISZERIPAR LEHETŐSÉGEI ÉS AZ ÚJ ÜZEMEK BETELEPÜLÉSE JELENTIK

A megye gazdasági vezetői bíznak az erőműépítés teremtette időszakos keresletnövekedésben. Az építkezés gerjesztette igények kiszolgálására való felkészülés a megyei gazdaságfejlesztés egyik legnagyobb feladata. Az építkezés beszállítói láncába való minél intenzívebb és magasabb szintű bekapcsolódás, illetve az építkezésen dolgozók keresletének kiszolgálása komoly lehetőséget jelentenek a megye számára. A beszállítói szerepre és a beruházáson dolgozók keresletének sikeres kiaknázására a helyi szereplők koordinált cselekvését igényli.

A megyei ipar fejlődésének másik fő momentuma az egyedi termékre, saját márkanévre építő élelmiszeripar fejlődési lehetősége. Ez egyfelől azért fontos, mert a foglalkoztatás és a termelési volumen növelésére ezen ágazat cégeiben van a legnagyobb potenciál. Másfelől pedig az élelmiszeripar jelentőségét növeli, hogy beszállítói között is jelentős a megyei vállalkozások aránya, nagy a közvetetten foglalkoztatottak száma.

A feldolgozóipar nagy munkaerőigényű, exporthányadú vállalkozásainak bővülési lehetőségeit a főbb vevők, illetve új beszállítói kapcsolatok kialakításának lehetőségei határozzák meg. A helyi, megyei szereplők támogató hatása minimális, ezért ezen a területen a megyei cselekvés fókuszában új üzemek betelepülésének ösztönzése áll. Az új feldolgozóipari beruházásoknak ingatlanra, munkaerőre, közszolgáltatásokra, helyi szolgáltatásokra van szüksége – ezek biztosításához az önkormányzatok, az illetékes kormányzati szervek, a helyi köz- és magánszolgáltatók közös fellépése szükséges.

A Megyei Önkormányzat célja, hogy támogassa a meglévő együttműködések, elősegítse új partnerségek és a hálózatosodás kialakulását, valamint segítsen lebontani az együttműködések nehezítő, esetleg ellehetetlenítő korlátokat. A cselekvés három fő irányai az ipari parkok fejlesztése, a helyi környezeti adottságokra épülő tevékenységek (agrárium, túrizmus) értékteremtő képességének növelése a helyi termékek jobb piaci pozicionálásával, illetve a cégeket támogató üzleti és közszolgáltatások fejlesztése.

IPARI PARKOK FEJLESZTÉSE

Az új beruházók megnyerésének kulcselemei a megfelelő ingatlan, a gördülékeny hatósági ügyintézés, a megfelelő támogató tevékenységek biztosítása, illetve a potenciális befektető becserkészése, meggyőzése. Ezen feladatok megoldásának lehet kulcsszereplője egy jól működő ipari park és menedzsmentje.

A megye számára fontos, hogy ipari parkjaink sikeresen álljanak helyt a beruházókért folytatott versenyben. Ehhez van, ahol a szolgáltatások és a marketing fejlesztésére, körük bővítésére, van, ahol területvásárlása, közművesítésre van szükség. Megyei szinten célszerű a fejlesztések összehangolása, a működés erősebb koordinálása a sikeresebb marketing és a színesebb telephelykínálat biztosítása érdekében.

GAZDASÁGI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A HELYI ADOTTSÁGOK JOBB KIHASZNÁLÁSÁRA

Az élelmiszeriparban komolyak az elvárások az új kapacitások kiépítésével kapcsolatban, elsősorban a helyi zöldség- és gyümölcsstermesztésre épülő konzervgyártás területén. Ez a potenciális termelők, beruházók, befektetők és piacépítők erős összedolgozásával valósítható meg.

Ugyancsak sok szereplő együttműködésével hozhatóak létre azok a márkák, értékesítési csatornák, amelyek révén könnyebben, illetve jobb minőségű/magasabb presztízsű termékekkel érhetőek el a fogyasztók – ennek példái a szekszárdi borászok kezdeményezései (fuxli, szekszárdi palack).

A turizmusban a látnivalók fejlesztése, a kihasználtságukat növelni képes szálláshelyfejlesztések állá törekvések középpontjában. Ennek egyik alapfeltétele az együttműködők kritikus tömege a marketing területén. A közös termékpaletta és márka kiépítésének a borászathoz hasonlóan fontos szerepe van a turizmus potenciáljának növelésében is.

GAZDASÁGI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A VERSENYKÉPESSÉG ÁLTALÁNOS NÖVELÉSÉÉRT

A megye gazdaságának fejlődését nagyban meghatározza az üzleti környezet. Ennek egyik fontos eleme az üzleti szolgáltatások színvonala, a másik a köztevékenységek, szabályozási környezet minősége, a harmadik pedig a vállalkozók egymás közötti viszonyai és motivációja.

Az üzleti szolgáltatások színvonalát – más üzleti szolgáltatók mellett - a könyvelők, az ügyvédek, a pénzügyintézetek tevékenysége határozza meg. Fontos, hogy a gazdasági ezen kulcsszereplői képesek legyenek helyben az igényekhez illeszkedő, színvonalas munkát végezni, ritkábban kelljen a vállalkozásainknak megyén kívüli cégekre hagyatkozniuk. Ehhez arra van szükség, hogy az üzleti szolgáltatók tevékenységüket fejlesszék, a helyi igényekhez illeszkedő szolgáltatások fejlesztését a Megyei Önkormányzat támogassa.

Az üzleti környezet kormányzati hatáskörbe tartozó elemeinek (pl. a szakképzés, a hatósági működés, az országos fejlesztési lehetőségekről szóló tájékoztatás) minőségéért nemcsak budapesti lobbitevékenységgel tehet a megye, hanem azzal is, hogy szoros együttműködést alakít ki az egyes kormányzati feladatok helyi felelőseivel.

A helyi vállalkozói kultúra erősítése egyrészt a megyei gazdaságszervező szervezetek (pl. kamarák, vállalkozói szervezetek, vállalkozói klubok) feladata, másrészt ennek lehetőségét nagyban meghatározzák a vállalkozók közötti informális viszonyok. A megyei önkormányzat a gazdaságszervező szervezetekkel való együttműködéssel és a vállalkozói közösség kohézióját, a vállalkozók motivációját és felkészültségét erősítő akciókkal, eseményekkel járulhat hozzá ezen tényezőhöz.

KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK

A gazdasági együttműködések erősödését a Megyei Önkormányzat lobbijével és szervező tevékenységével támogatja.

Lobbitevékenységének célja, hogy

- a megyei vállalkozások sikeresen bekapcsolódhassanak a paksi erőmű új blokkjainak építéséből származó feladatok elvégzésébe;
- a megyében működő együttműködések (pl. ipari parkok, mezőgazdasági együttműködések, idegenforgalmi kooperációk) fejlesztési elképzelései ne kerüljenek hátrányba az uniós pénzek felhasználásakor;

- az üzleti környezetet alakító országos szabályozási és közszolgáltatás elemek (pl. hatósági működés, szakképzés) életszerűen szerveződjenek, helyi működtetői támogassák a vállalkozások fejlesztési elképzeléseit.

Szervező munkájának célja, hogy

- elősegítse a megyei vállalkozók részvételét a paksi erőműépítéshez kapcsolódó feladatokban;
- ösztönözze és támogassa a közös értékesítési platformok létrejöttét ;
- koordinálja az ipari parkok fejlesztését;
- támogassa az ágazati, helyi vagy más elven létrejövő vállalkozói együttműködések megerősödését, kialakulását;
- fórumok szervezésével, egyeztető és elemző munkával hozzájáruljon az üzleti szolgáltatások színvonalának, a vállalkozói kultúra javulásához.